

سایدهای اجتماعی مهاجرت برای مردم افغانستان

نامزد پوهنیار محمد محمدی^۱، پوهنیار مرتضی رسولی^۲

DOI: 10.64104/v10.Issue17.n38.2025

چکیده

مهاجرت به عنوان یک پدیده اجتماعی دارای تأثیر و نفوذ قابل ملاحظه‌ای در ابعاد و زوایای مختلف اجتماعی است؛ از آنجایی که افغانستان نظر به شرایط پیچیده‌ای که در طی دهه‌های اخیر با آن مواجه بوده این پدیده با تاروپود اکثر خانواده‌های افغان گره خورده است. مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که مهاجرت‌ها چگونه بر نقش‌های اجتماعی، ساختار خانواده‌ها و هویت اجتماعی افغان‌ها تأثیر می‌گذارد. اهمیت این موضوع از آنجا ناشی می‌شود که مهاجرت‌های گسترده، ناشی از بحران‌های سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اقلیمی، علاوه بر پیامدهای فردی، جامعه افغانستان را با چالش‌های عمیق اجتماعی روبه‌رو کرده است. هدف این پژوهش تحلیل پیامدهای اجتماعی مهاجرت‌ها برای مردم افغانستان و ارائه تصویری جامع از اثرات مثبت و منفی این پدیده است. پژوهش حاضر با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و منابع کتابخانه‌ای انجام شده است. داده‌های گردآوری شده از گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی، مطالعات موردی و مقالات علمی است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که مهاجرت‌ها منجر به گسست شبکه‌های اجتماعی، تغییر در نقش خانواده‌ها، و ایجاد بحران هویتی در میان مهاجرین افغان شده است. برای کاهش اثرات منفی مهاجرت و تقویت پیامدهای مثبت آن، سیاست‌گذاران می‌بایست رویکردهای جامع‌تری را اتخاذ کنند. این رویکردها شامل سرمایه‌گذاری در توسعه اقتصادی و ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار، بهبود خدمات آموزشی و بهداشتی، و تقویت انسجام اجتماعی در جوامع مبدأ است. علاوه بر این، ارتقای آگاهی عمومی درباره مخاطرات مهاجرت‌های غیرقانونی و حمایت از مهاجران افغان در جوامع میزبان، نیز می‌تواند به کاهش اثرات منفی این پدیده کمک کند.

واژگان کلیدی: مهاجرت، پیامدهای اجتماعی، فرصت‌ها و تهدیدها

^۱ استاد جغرافیا، پوهنځی علوم اجتماعي پوهنتون هرات، fardin.m400@gmail.com

^۲ آمر دیپارتمنت جغرافیا، پوهنځی علوم اجتماعي پوهنتون هرات، mortaza.rassoli@gmail.com